

Feltámadásgyakorlatok

Avagy egy életem és több halálom Szofi Márszóval

regényrészlet

KIRÁLYKAKOPPANÁS

Néha másképp vannak a dolgok, mint ahogy az ember tervezi, szeretné vagy elképzelte. Néha nagyon úgy, ahogy elképzelni se tudta volna. Vagy csupán legrosszabb rémálmaiban. Miről beszélek? A szerelemről. Arról, hogy milyen borzalmasan nehéz megélni azt, hogy a szeretet nem múlik el. Innen tudom, hogy igazi volt. Éppen olyan, mint a gyász, csak nehezebb. Mivel, ami történt, hogy két ember minden szeretete ellenére sem tud együtt élni, és ezért nem élnek többé együtt, mégis élnek, külön, nehezebb, mint amikor az egyik fél kilép az élet nevezetű rendszerből, azt nem lehet visszacsinálni, és valószerű, hogy a szerelmi szakítást sem, az már nem lesz többé ugyanolyan, mindenki tele van sebekkel, azt védi, hogy gyógyuljon, és óvja magát, hogy ne szerezzen újabbakat. Így meg nem érdemes élni. Az élet csupa kockázat és bizonytalanság. Merni kell, legfeljebb újra elbukik az ember. Én. Ha mondjuk a másik fél nem így gondolja, nem akar kockáztatni, biztonsági játszmat játszik. Akkor nem tudod neki elmondani, elmagyarázni, hogy ez így nem jó, ez nem élet. Mert fél. És természetesen nem bízik a Gondviselésben, vagy bárminek nevezzük is. Süt a nap, néha beborul. Látni kell mindkettőt, örülni a fénynek, ha szikrázik, azért, ha fojtódik, árnyalódik, azért. Csupaszok a fák, akár a szívem. Egy-egy levél lengedez még rajtuk. Meg kell próbálnom elfogadni, hogy nem fogom tudni visszavarni vagy visszaragasztani, -csíptetni a lehullott leveleket, bármilyen szépek is. Ki kell várnom, míg lehullik az utolsó is, elalszik a fa, és felébred tavasszal, lassan, nagyon lassan újra leveleket hozok. Na, addig kell kibírni, életben maradni valahogy. És feltámadni, amikor itt az ideje. Mert itt lesz. Megint. Biztonság helyett a bizalomra szavaznék. Ha bárki kérdezné, persze. És etetem a madarakat folyamatosan, minden reggel, hisz újra itt vagyok a hegyi házamban, nem hagyom magukra őket, de azért hadd tegyem hozzá, önös érdekből. Hogy örömet okozzon a látásuk. Nagy örömet okoz.

A hajnali, párás novemberi köd után reggel kisüt a nap, a kedvem is jobb lesz. Sőt. Egyáltalán van kedvem bármihez is. Írni most ezeket a sorokat, oldani valahogy a helyzetet, ami egyáltalán nem könnyű valójában. Meginni három kávét, aztán csak nézni, bambulni ki a fejemből. Várni, hogy hátha felhív, hogy hívjon már fel, és ugyanakkor rettegni és félni attól, hogy beszélni kell velem, mindjárt, hamarosan beszélni fogok velem, hogy úgy csinál-e majd, mintha minden rend-

ben lenne, pedig valójában mindketten tudjuk, sajnos már semmi nincs. Rendben. És hogy meddig tudjuk ezt a kegyetlen játékot játszani, elhal-e idővel valami abból az intenzitásból, ami most még mindig bennem él. Nézem inkább a madarakat, számolom, hány fajta jelenik meg reggeltől délig. Folyamatosan jönnek. Verebek, pintyek, zöldikék, meggyvágók, tengelicék, süvöltők, gerlék, és még a szajkók is bemerészkednek az etetőbe olykor.

Drágámnak és Szívemnek szólít, mint régen, és elköszönésnél csókol. Mint régen mindig. Miközben az összekészített, elhozandó cuccaimról beszélünk. Bele kell-e hálnom ebbe folyton. Kérdés, költői. Nyilván ezért hívják a szakítás utáni időszakot gyász munkának. A szakítás is milyen erős, pontos szó erre a törtézésre. Mindemellett a szeretetemet, szerelmemet jelző reakciókra következetesen nem válaszol. Pedig mindentől, a helyzettől függetlenül csupán jelezni akartam, hogy az van, maradt. Pedig jobb lenne, ha nem így lenne, de úgy tűnik, ezt nem én döntöm el, és főleg nem az okosságom. Mert az eszem persze tudja, tudná, mit hogyan kellene csinálni, de nem ő dönt. És a szívemmel meg nyilván nem tudok a helyzettől függetlenül reagálni bármire is mostanában, főleg felé. Behunyt szemmel nekirepülök a teraszajtó üvegének, mint a kis sárgafejű királyka. Európa legkisebb madara, de elég szép is.

Úgy ülök, mint ő, a királyka a teraszon, bódultan, enyhe agyarázkódással. Ezért úgy érzem, mintha kezdenék kicsit megnyugodni, ugyanazokat a dolgokat, apró elmozdulásokat kezdem figyelni a környezetemben, mint amit jóval korábban, amikor egyedül éltem a hegyi házban, és ezt mindig annyira szerettem. Magamban. Ami mindig megnyugtató, a lassan bemozduló mozdulatlanágót.

A régi életet szeretném visszaszerezni, de ehhez az kell, hogy valaki tegye helyre a kifecamodott szárnyacskáimat és pipaszár lábacskáimat, ahogy én tettem a sárgafejű királykával. Ez a gondolat bujkál bennem, de rá kell jönnöm hamar, hogy az nagyon nem fog menni. Egyrészt, mert én magam sem vagyok már a régi, másrészt a nyugalom, a megnyugvás iránti vágy nem ilyen egyszerű. Hogy a teremtő lenyúljon a felhők közül, megsimizze a buksimat, minden rendben lesz. Többször borult az életem, és mindig azt gondoltam, hogy éppen az volt a legrosszabb, ami velem történhetett, és mégsem. Túléltem valahogy mindig, talpra álltam, megnyugodtam, és újrakezdttem. Valami mást, de megerősödve, védőburok nélkül, hegesedve, de élni akarva. Tudva, hogy mennyire sérülékeny vagyok, és mégis hagytam, hogy a sebeim tovább és újra mélyüljenek. Hittem benne, hogy most jól csinálom majd, és hogy ez a lény, lány, nő lesz az igazi, csak azzal nem számoltam, hogy egy színésznő teljesen másképpen működik. Mint nő is, mint ember is. Pedig látszólag, kívülről egészen normálisnak, kedvesnek, helyesnek, tündérinek tűnt. És éppen ezzel vett le a lábamról minden esetben, a kapcsolat elején, de ugyanúgy a végén is. Ez idáig mindez számomra ismeretlen dolog volt, nem tapasztaltam ilyet soha. Hogy ilyen könnyen el lehet varázsolni. Azt hittem, ennél sokkal éberebb, érettebb, okosabb vagyok, de nem. És tegyük hozzá, hogy egyetlen dolog segít mostanában a gyász munkában, hogy mindezt leírom. Próbálok valahogy helyre tenni a szárnyaimat, rendbe hozni pipaszár lábaimat, hogy legalább fel tudjak állni nagy nehezen. Kilencre.

Látomásom volt éjszaka, hogy leesett a hó, az első, vagy majdnem az, az igazi, november közepén, bár egy hete még nyár volt, indián. Mindegy. Gyerekkorom

óta nem alszom, ha esik a hó. Nem a látvány miatt, ami lenyűgöz, és nézem, amíg tudom, hanem mindig megérezem, nyugtalan leszek, és felébredek, ha alszom egyáltalán. És tudom, hogy fölösleges próbálkoznom, úgysem tudok visszaaludni, amíg tart a havazás, így ülök vagy állok a sötét ablak vagy teraszajtó előtt, és bámulom a fehér, puha megtisztulást. Megírtam neki üzenetben, hosszasan, ne értse félre, nagyon, de arra csak utaltam, hogy számomra a hó mindig újrakezdés, tiszta lap, talán nem teljesen érthetetlenül. Aztán kora délelőtt töröltem az üzenetet, nem kellene már ilyesmiről írogatni, meg arról se, hol rontottuk el. Ha lenne esély, kellene, de nincsen, ezt pontosan tudom. Ez fáj legjobban, én nem ilyen vagyok, mindig látok esélyt, de ő nem. Biztonsági játékos, és tudom, hogy magát védi ezzel, ezért nem is válaszolok reggel a kérdésére, mi volt a baj a konkrét helyzetben, nem akarom megbántani. Ha lenne esély folytatni, ha adna még nekünk, megtenném. De nincs, nagyon nem van. Bár kíváncsi volt a törölt üzenetre, ami jó jel, de valójában elég kevés. Nekem legalábbis, mert még mindig várok tőle egy jelre, egy gesztusra, aminek talán semmi értelme nem lenne, ha mégis biztatna, ha látna lehetőséget bennünk. Javíthatatlan reménykedő vagyok, ezt számomra is borzasztó elviselni. Leginkább nevetni szeretnék magamon, jól kiröhögni, hogy milyen hülye vagyok. A hó meg közben elolvadt nagyjából még itt a hegyen is, de tényleg csak nagyjából, a tetőkön és a fűben látszik még egy kicsit, épp úgy, mint amikor kiköltöztem ide tíz éve. Válás után, pontosan ilyen szürke volt minden. Talán annyit fejlődtem az utóbbi tíz évben, hogy pontosabban érzékelem a szürke árnyalatait. És még tetszik is. Talán nem vagyok reménytelen eset, ahogy a szakításos helyzetből kitűnik. Tegnap adtam először enni a madaraknak, és mára leesett a hó. A cinkék megtalálták, folyamatosan rájárnak a magokra. Furcsa, menyire tudok örülni nekik. A harkálynak is, aki reggel rendre gyógyítja betegnek gondolt, ház előtti beton villanyoszlopot, piros hasát mutatva minden alkalommal. Rá kell jönnöm, hogy ez nem rossz, tudok valaminek örülni, mert időnként azért nagyon tudom sajnálni magam. Néhány öntudatlan pillanatra boldog vagyok, és már észre is veszem. Hogy ettől sokkal jobb. A latyak ellenére kiviszem majd a kutyát, az is milyen jó. Föl, egészen az erdőig. Belépek a látomásba, egy örült fazon sétál az olvadó hóban, a hegyen. Mint a sárgafejű királyka, kissé bódultan, de tesz néhány bizonytalan lépést. Öngyógyítja magát. Volt egy kis segítsége, ahogy nekem is, bódulatomban a barátaim és a testvéreim vigyáztak rám, felügyeltek, nehogy idő előtt próbáljak meg újra repülni. Neki az ablaküvegnek.

Bolyongok éjszaka a saját kis házamban, a kertben is, az olvadó és friss hóban, a teraszlámpa megvilágításában figyelem a tulipánfám friss bimbóit. Fejreállt egy kicsit a természet, velem együtt nem tud mit kezdeni a helyzettel. A levelek lehulltak mind pár napja, itt állunk csupaszon, és olyan, mintha hirtelen tél lenne megint, de talán nincsen ez így, vagy ki tudja valójában. Gubbasztok, mint a sárgafejű királyka a teraszon. Figyelek, de nem értek, érzékelek még semmit.

Ahogy öregszem, egyre nehezebben engedem el az emberi lényeket, akiket szeretek. Pedig fiatalabb koromban rengeteg közeli halálesetet kellett átélnem, de valahogy akkor nem volt idő felfogni, csak hagyni, hogy idővel megkopjon az elvesztések okozta fájdalom. Nagyszülők, szülők, barátok. Aztán a válás, amit volt idő egyedül feldolgozni, megemészteni, mégis megviselt nagyon. Az-

tán az újabb kapcsolat, ami ideálisnak tűnt, de valahogy úgy alakultak a dolgok, kicsit tőlünk függetlenül is, hogy nem tudott szépen, rendesen működni tovább. És az új, utolsó nagy szerelem, a francia színésznő, akivel képtelen vagyok magamban lezárni a dolgot, noha ő nem is finoman jelét adta, hogy részéről vége, bolyongok csak jó ideje az életemben, mint egy álomban. Lassan lábra állok, mint a királyka a teraszon, még kótyagos a fejem, lógotom csak, nézek ki belőle a két lyukon. De legalább nem fekszem már mozdulatlanul a hideg teraszkövön kifordult szárnyakkal.

Tegnap este megint hívott a mester, nyilván azonnal tiltakozna, ha tudná, hogy így szólítom, bár magamban mindig így teszem. Mindig tudja, hogy mikor kell jelentkeznie, ezért mester. És azt is, mit kell mondania és meddig, hogy rendesen bejusson kemény kis fejecskémen keresztül a szívembe. Nem nagyon ért rá, de érezte, most van itt az idő. Két és fél órát beszélgettünk. Amikor éppen tíz éve a volt feleségem elköltözött a gyerekekkel, akkor is megjelent váratlanul másnap. Pedig semmit sem tudott az előző nap eseményeiről. Most is megerősített, hogy minden úgy jó, ahogy van, ne szomorkodjak, vidámság, boldogság, ahogy mindig mondani szokta. Nézzem a jó oldalát. Hogy. És igen, segített, megint. A sárgafejű királyka is elkezd mozgatni a fejét, körülnéz, próbálja megérteni, hol van, és mi történt vele. Mi is legyen a következő lépés.

És úgy tűnik, lélekben, szellemben megnyugodva tudok dolgozni a következő napon, és igen, a kedvenc zenéimet is újra akarom hallgatni, viszont. Nem esnek jól, nem úgy hatnak már, mint régen, először azt hiszem, nem jön be az a lemez, amiről azt gondoltam, hogy tuti, aztán kiderül, hogy a másik se, hiába cserélgetem őket. Mi történt? Velem. Régen megvoltak a munkazenéim, a feltöltős és kikapcsolós zenéim, nem bírtam sokáig zene nélkül. Két hete nem hallgattam zenét, ez nagyon durva, és ma, amikor betettem, nem működött. Talán az a megoldás továbbra is, hogy a csendet hallgatom, mesterem bizonyára bólogatna bőszen, hiszen ő zeneszerző amúgy. Elsétálok a terasz széléig, billegve pipaszár lábaimon, és felmérem, hogy esetleg (f)el tudnék-e már reppenni.

Eltelt pár nap, zenével próbálkozom újra, nem az igazi, valamiféle türelmetlenség van bennem, mégis a zene kezd működni, nagyon lassan. Bennem. Egészen el vagyok rajta csodálkozva, azt hittem, ezek az alapzenéim mindig bejönnek. Azt a hangulatot, amibe szerettem volna kerülni, e zenék által mindig is meg tudtam alapozni. És nem tudom, hogy ez a zenékről szól-e valójában, vagy rólam. Vagyis, hogy mégsem voltak annyira inspirálóak, csak korábban működtek. Vagy én nem vagyok elég jó állapotban, hogy nyitogassák bennem a fellejtőket, amit mindig kapásból megtettek. Viszont, nagyon érdekes kísérletnek tartom, és lassan, tényleg lassan, működni is látszik. Direkt nem írok szerzőket és előadókat, de főleg klasszikus zenéről és jazzről van szó. A sárgafejű királyka egészen jól néz már ki, mintha minden rendben lenne, pedig még nagyon nincs.

Elalvás előtt közvetlenül jutott eszembe, hogy mit kéne írnom ma ide, miről szól az egész, és annyira evidensnek tűnt, hogy azt gondoltam, ezt nem kell most leírni, felkelni, felébredni teljesen, nem lehet elfelejteni. Kész mondatok voltak. Reggelre, hajnalra csak annyi maradt, hogy ez tényleg valami nagyon fontos dolog volt, de mi? A törekeny sárgafejű királyka csak mereven néz előre. A semmi-be. Egyelőre azt sem tudja, hol van.

Egy buliban találkozunk újra, nem véletlenül persze. Aggódok, a barátaim zabosak rá kissé. Nehogy fölöslegesen akarjanak védelmezni. És legfőképpen azért izgulok, hogy vajon miattam jön-e el a buliba, mert akkor az egy gesztus, és a mindenfajta érthetlenségből valamit mégis megérthetek, fölfoghatom jelzésnek is. És izgulok azért is, megoldódik-e a konfliktus közöttünk, túl tudunk-e ezen lépni. Nyugodt tudok-e maradni végig. Főként, mert a házigazda barátom azt mondta, ha azért jön, hogy bosszút álljon rajtam, és mondjuk összejön a másik legjobb barátunkkal, akkor kivágja. Így mondta, ilyen indulatosan, én meg emiatt figyelni kezdtem őket, együtt cigiztek az erkélyen, hiába hívtak engem is, nem mentem. Menni akartam, aztán végül mégsem... Benne volt a fejemben a feltételezés. Igyekeztem nem elengedni magam, beborozni, de azért óvatosan iszogattam egy keveset, mert óriási volt bennem a feszültség, még magamnak sem mertem bevallani, csak akkor vettem észre, amikor odahívott maga mellé a kanapéra, és beszélgetés közben oda-odapislantottam sandán a teraszon cigiző barátomra, miközben beszélgetés közben megsimogatom a hátát, véletlenül tűnően, amit már két hónapja nem tehettem meg. Majdnem elájultam a gyönyörtől. Igyekeztem megnyugodni, ami nem ment könnyen, de szerencsére sietnem kellett az utolsó vonathoz, és felajánlotta, hogy jön ő is, és kivisz az állomásra. Másnap mindkét barátom bejelentkezett, a házigazda is, hogy szerencsére nem volt gond, jól alakult minden. Megkérdeztem tőle, hogy honnan vette, hogy épp a cigizős barátunkkal kezdene ki, azt mondta, csak példa volt. Nem mondtam neki, tudom, hogy a szerelmem is nagyon kedveli a cigizős barátunkat. És alighogy lettem, hívott is a cigizős barátom, és tudtam, hogy neki is nagyon tetszik a szerelmem, és hogy végigszurkolta a kapcsolatunk alakulását, és bármennyire részeg lenne is, nem menne bele ilyen játszmába. És az egykori nagy szerelmem pedig sosem csinálna ilyet, nem olyan típus, mégis milyen bonyolult dolog a lélek. Kész Shakespeare-minidráma. A sárgafejű királyka összeszedi minden erejét, bátorságát, és megpróbálja bizonytalanul elhagyni a koppanás helyét. Elbortorkál a terasz széléig.

Már megint az foglalkoztat, hogy a csendnek mekkora ereje van. Mennyire lehet belőle töltődni. Mennyi erőt, megnyugvást ad, amire most nekem baromira szükségem van. És csak indirekt módon jövök rá minderre, amikor hajnalban be akarom tenni a reggeli szemlélődős ülémhez a nemrég újra megtalált legkedvesebb meditációs zenémet, és végül, az utolsó pillanatban úgy döntök, hogy most inkább a csendet választom. És furcsa, mert ez folytatódik majd egész délelőtt is, amikor régen, munka közben a leginspirálóbb munkazenéket hallgattam. Most csupán séta közben vagy a kertben ücsörögve a bágyadt téli napfényben hallgatok zenét. Többnyire jazzt. Leheletfinom rezgésűeket. Mégis, érzem, hogy mostanában a legfőbb gyógyír a csend. Lassan nekiindul a sárgafejű királyka, kitarja a szárnyait, és...

Az eddigi életemből csak annyit tanultam, hogy a legnehezebb helyzetekben kell megfordítani a dolgok irányát. Önsajnálattal helyett átgondolni a szituációt, a lehetőséget, és megkérdezni a szívünket, hogy mi is legyen. És most éppen ilyen alkalom van, újra a gödör alján, magánéletben is, és a munkát tekintve is. Egyszer azt nyilatkoztam a válasom után, hogy a gödör aljáról csak felfelé vezet kiút. Ami igaz, de ahhoz tudni kell, hogy ez már valóban a gödör legeslegalja. És ha

ezt már tudod, túl is vagy rajta. Na, ez van most éppen. Fordíthatóvá válik a helyzet, még nem látszik semmi fény, de már érzem. A szívem tudja az utat, minden racionalitás ellenére. Akkor is, ha megint nem fog működni a dolog, bármelyik szinten. Ki kell mozdítani, és akkor az ember máshonnan fog látni. Szárnyakat kell hozzá használni valahogyan.

Hamar jön a következő hullámvölgy. Túl hamar, egy nap múlva. Éreztem a távolodást, éreztem, hogy megint nem vagyok fontos, ugyanakkor hiába volt neki egyedül jó, minden nap többször hívott, amitől persze nem lehetett mégsem egyedül. Azt mondta két napja, ne hozzam el a cuccomat, csak ha nagyon kell valami. Boldog voltam, újra kiláttam a gödörből. Egy kicsit. Néhány felhőfoszlányt. Aztán jött a felismerés, hogy ismét csak az időt húzza, ami valamiért neki jó, létfontosságú. Nekem meg nagyon nem. Ebben biztos voltam. Ugyanakkor kezdtem jól lenni időközben. Újra tudtam örülni az apróságoknak, a házamban, a kertemben, noha épp az év legsötétebb napjait éltük. Szinte semmit nem aludtam, és nem voltam fáradt, ami megijesztett kissé, de nem csináltam belőle hisztit, tudomásul vettem. Ugyanott tartottam, mint pár évvel ezelőtt. A lány, akivel rövid ideg együtt éltem, és Erdélyben is voltam, visszament Amerikába, én pedig rájöttem, hogy nekem itt lenne szükségem egy társra. Akkor jött ő, a híres francia színész... És most itt fekszem hajnalban az ágyban, csodálom a derengést, és konstatalom a helyzetet. A sárgafejű királyka húlt helyét. Elrepült.